

Datum
2020-05-07
Adress

Yttrande

Diarienummer
SN-2020-515

Till
VA SYD

Remiss Renhållningsordning 2021-2030 för Burlövs kommun och Malmö stad **Renhållningsordning 2021–2030 Dnr 20/00362**

Serviceämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Serviceämnden ställer sig bakom innehållet i den nya Renhållningsordningen. Serviceämnden ställer sig också positiv till den nya gemensamma visionen, ”Ett klimatneutralt avfallssystem” samt att det finns en tydlig koppling till de globala målen. Serviceämnden anser dock att planen borde bygga de övergripande målområdena på nomenklatur i den redan inarbetade *avfallstrappan*. Serviceämnden anser vidare att målen under målområdena är lämpliga men bör skrivas på ett likartat sätt för att få bättre struktur och mer stringens.

Yttrande

Serviceämnden ställer sig bakom innehållet i den nya Renhållningsordningen.

Serviceämnden har strukturerat sina kommentarer utifrån de fem områden som VA SYD särskilt funnit önskvärt att få synpunkter på samt övriga synpunkter utifrån rubriksättningen i Kretsloppsplanen.

1. Kretsloppsplanens målområde och mål

Serviceämnden ställer sig positiv till rubriceringen av den nya gemensamma visionen, ”Ett klimatneutralt avfallssystem” samt att det finns en tydlig koppling till de globala målen.

Serviceämnden anser dock att planen borde bygga de övergripande målområdena på nomenklatur i den redan inarbetade *avfallstrappan*. Det blir onödigt svårt för läsaren att följa logiken när planen skapar nya likartade målområden. Serviceämnden hade därmed gärna sett att målområdena ”Förebyggande av avfall” hade kopplat till avfallssteget ”Minimera avfall”, ”Effektiv resursanvändning” hade kopplat till avfallssteget ”Återanvänd” och ”Minskat spill” hade kopplat till avfallssteget ”Återvinn”. Detta för att hjälpa läsaren att

förstå hur denna målstruktur kopplar till de olika avfallsstegen i avfallstrappan och varför delmålen grupperas som de gör.

Servicenämnden upplever dessutom ”Minskat spill” som ett otydligt formulerat målområde som kräver mer av en förklaring jämfört med de andra målområdena, ”Förebyggande av avfall” och ”Effektiv resursanvändning”. ”Minskat spill” är dessutom negativt formulerad jämfört med de andra. Servicenämnden anser därför att ”Effektiv återvinning” hade varit lämpligare då det hade gett positiv energi till målområdet. Även målområdet ”Förtroende och samverkan” anser nämnden bör förändras till ”Tillgängligt avfallssystem och förtroendeingivande avfallskedja” för att på bättre sätt spegla innehållet.

Sammanfattningsvis föreslår därför nämnden att målområdena formuleras så att de lättare går att förstå vad de syftar på, vilka delmål som ingår och med tydligare koppling till avfallstrappan. Servicenämndens förslag är:

- Effektiv resursanvändning (isf Förebyggande av avfall)
- Effektiv återanvändning (isf Effektiv resursanvändning)
- Effektiv återvinning (isf Minskat spill)
- Tillgängligt avfallssystem och förtroendeingivande avfallskedja (isf Förtroende och samverkan)

Servicenämnden anser vidare att målen under målområdena är lämpliga men bör skrivas på ett likartat sätt för att få bättre struktur och mer stringens. Servicenämnden föreslår därför nedan formuleringar:

- ”Verksamhetsavfall ska minska med 30% till år 2030” (oförändrad)
- ”Kommunalt avfall ska minska med 30% till år 2030” (oförändrad)
- ”Mängden matsvinn i det kommunala avfallet ska minska med 50% till år 2030”. (isf ”Mängden matsvinn i det kommunala avfallet ska halveras till år 2030.”)
- ”Återanvändning ska öka inom kommunen och kommunala bolag med X % till år 2030.” (isf ”Återanvändning ska öka inom kommunen och kommunala bolag”)
- ”Av insamlat grovavfall ska 20% återanvändas/förberedas för återanvändning år 2030.” (isf ”20% Av insamlat grovavfall ska återanvändas/förberedas för återanvändning år 2030.”)
- ”Allt farligt avfall sorteras rätt genom tillgänglig insamling år 2030” (oförändrad)
- ”Antalet skräp på land och vid hav har minskat med 50 % till år 2030.” (isf 50% färre antal skräp på land och vid hav till år 2030)
- ”Restavfallsmängderna har minskat med 50 % till år 2030” (isf ”50% minskade restavfallsmängder”)

- ”Användarnas förtroende har ökat för hela avfallskedjan år 2030” (isf ”2030 är våra användares förtroende för hela avfallskedjan större än år 2021”)
- ”En tillgänglig avfallshantering som styr uppåt i avfallshierarkin år 2030” (oförändrad)

2. Ansvar och Åtgärder

Servicenämnden känner sig väl förtrogen med det ansvar och de åtgärder som står under rubriken *Mål 1.3 Mängden matsvinn i det kommunala avfallet ska minska med 50 procent till år 2030* (s. 16) eftersom detta är något som redan utförs av avdelningen skolrestauranger idag:

- Alla kommunala kök ska årligen mäta sitt matsvinn.
- Alla kommunala kök ska införa rutiner för att minimera matsvinn.

Servicenämnden ställer sig tveksam till åtgärden att *Respektive förvaltning ska ta fram en strategi för vad som kan och ska återanvändas i just deras organisation under Mål 2.1 Återanvändning av produkter ska öka inom kommunen och kommunala bolag*. Att skapa ytterligare förvaltningsspecifika strategier och styrdokument ses inte som önskvärt utan det bör finnas goda möjligheter till en mer stadsövergripande strategi. Det som ska göras av respektive förvaltning bör istället finnas i konkreta handlingsplaner.

Servicenämnden känner sig vidare väl förtrogen med åtgärden *Den kommunala gaturenhållningen ska aktivt arbeta med att minska nedskräpningen under Mål 3.2 50 procent färre antal skröp på land och vid hav till år 2030* där avdelningen kommunteknik arbetar med detta inom ramen för sitt grunduppdrag.

3. Koppling till andra mål och strategier

Under rubriken *Mål och strategier* som berör kretsloppsplanen behövs ett förtydligande. Är det Länsstyrelsen Skåne, Region Skåne och Kommunförbundet Skånes strategidokument ”Ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne - Klimat- och energistrategi för Skåne” som avses?

4. Styrmedel och verktyg

Servicenämnden finner överlag att föreslagna styrmedel och verktyg är lämpliga.

Servicenämnden anser dock att under rubriken *Inköp och upphandling*, bör även en skrivning om behov av avtalsuppföljning finnas med. Om det inte finns systematisk uppföljning på centrala avtal så går det inte att säkra att kraven som ställts efterlevs. Detta kan vidare vara en del av den uppföljning som behövs inom *Mål 2.1 Återanvändning av produkter ska öka inom kommunen och kommunala bolag*.

Under rubriken *Samverkan* finns en skrivning som handlar om *goda personalresurser*. Denna skrivning får inte uppfattas som en friskrivningsklausul för att inte verka enligt planens intentioner.

5. Uppföljning

Servicenämnden finner överlag föreslagen uppföljning lämplig.

Servicenämnden ser möjligen att en skrivning om avtalsuppföljning kan finnas med som en del av den uppföljning som behövs inom *Mål 2.1 Återanvändning av produkter ska öka inom kommunen och kommunala bolag*.

6. Övriga synpunkter

Servicenämnden anser att rubriksättningen *En omställning av avfallssystemet nödvändig* behöver formuleras om. Nämndens förslag är ”Nödvändig omställning av avfallssystemet”.

Under rubriken *Styra insamlingen på återvinningscentralerna mot återbruk* står att ”Bygg- och rivningsavfall är en prioriterad avfallsström där Malmö Återbyggdepå är en viktig plattform för att öka återbruket av de här materialen. Det är av vikt att ge den här verksamheten en permanent plats, gärna i närhet av en återvinningscentral för att koppla ihop de här flödena.” Servicenämndens instämmer att detta är viktigt att få till stånd för att klara uppdraget.

Under rubriken *Mot ett klimatneutralt avfallssystem* bör en viktig nyansering göras. Idag befinner sig Burlövs kommun och Malmö stad i *huvudsak* i den nedre delen i avfallshierarkin med fokus på energi- och materialåtervinning.

Servicenämnden finner illustrationen under rubriken *Mot ett klimatneutralt avfallssystem* mycket informativ. Den hade därmed blir ännu tydligare om målområdena enligt tidigare förslag följt avfallstrappans nomenklatur bättre. Önskvärt är även att bilden under rubriken *Kretsloppsplanens målområden & mål till år 2030* placeras ”åt samma håll som övriga avfallstrappor” i dokumentet.

Servicenämnden saknar vidare en förklaring på begreppet *urban symbios* i *Ordlistan*.

Under rubriken *3. Hushållsavfall som omfattas av kommunalt ansvar* finns *Figur 2 Avfallshanteringen i Sysavregionen*, denna syns väldigt dålig i dokumentet.

Under rubriken *3.2.2 Alternativt upplägg till föreslagen kretsloppsplan* kan nämnden bara beklaga att det inte blev en gemensam kretsloppsplan för hela Sysavregionen, som hade omfattat även Kävlinge, Lomma, Lund, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorps, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad. Servicenämndens uppfattning är att det hade varit en styrka att dela målbild inom ett större geografiskt område och att det hade kunnat kompletteras med mer ortsspecifika handlingsplaner och uppföljning.

Under rubriken *2.3 Metod för barnkonsekvensanalys* finns *Figur 2. Frågorna i Boverkets modell för barnkonsekvensanalys har tydlig koppling till de artiklar i barnkonventionen som bedömts relevanta för avfallsplanen*, denna syns väldigt dåligt i dokumentet.

Servicenämnden finner Barnkonsekvensanalysen mycket givande men i tabellen *Mål 1.3 Mängden matsvinn i det kommunala anfallet ska minska med 50 procent till år 2030* anser nämnden att det är viktigt att belysa fler konsekvenser. Bland annat anser nämnden att det bör stå, ”Konsekvenser: Detta innebär direkta insatser från barnen – det är *bland annat* barnen som kommer behöva ändra sitt beteende [...]”. Vidare ställer sig nämnden frågande till om det faktiskt inte kan bedömas innebära några negativa konsekvenser för barnen. Ett förtydligande behövs där *matsvinn* är mer än bara svinn från tallriken, det inkluderar flera delar; tillagningssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. Det är viktigt att barnen vågar ta mat så att de blir mätta då det kan vara ont om tid att ta om mat i skolan. Viktigt är också att barnen vågar ta för sig av ny mat de inte har provat tidigare. Rädsla för att skapa *tallrikssvinn* bör inte lastas på barnen. Då är det bättre att börja med att fokusera på *tillagnings-* och *serveringssvinn* och låta vuxna föregå med gott exempel rörande *tallrikssvinn*. Servicenämnden bedömer en ytterligare möjlig effekt. Genom att minska allt svinn blir köken mer kostnadseffektiva vilket kan innebära mer ekonomiskt utrymme för exempelvis utökad andel av ekologisk mat vilket i sin tur kan minska barns intag av rester av bekämpningsmedel från livsmedel.

Ordförande

.....
Jan Olsson (S)
.....

Nämndsekreterare

.....
Josefin Haugthon
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]